

HANDELSPROFIEL EU- BRAZILIË EN NEDERLAND- BRAZILIË

LANDENOVERZICHT

seo • amsterdam economics

AUTEURS

HANNA SAKHNO, JOOST WITTEMAN & PEDRO ROMAO

IN OPDRACHT VAN

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AMSTERDAM, JULY 2025

SEO-rapport nr. 2025-115.7

Roetersstraat 29
1018 WB Amsterdam
Nederland

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl/en/

Inleiding

Brazilië is de grootste economie van Zuid-Amerika en staat wereldwijd op de 9e plaats gemeten naar nominaal BBP. In 2025 zal het nominale BBP naar verwachting ongeveer EUR 1,97 biljoen bedragen, met een bevolking van ongeveer 213 miljoen mensen. Dit resulteert in een nominaal BBP per hoofd van ongeveer EUR 9.206 en een voor koopkrachtpariteit (PPP) gecorrigeerd BBP per hoofd van ongeveer EUR 21.481.

De economie van het land is relatief gediversifieerd, met aanzienlijke bijdragen van de dienstensector en de industrie. In 2023 was de landbouw goed voor ongeveer 6,2% van het BBP, de industrie voor 22,3% en de dienstensector voor 58,9%. De belangrijkste landbouwproducten zijn sojabonen, maïs, suikerriet en koffie, terwijl de industriële sector textiel, auto's, machines en staal produceert.

In 2024 groeide het Braziliaanse BBP met 3,4%, het hoogste jaarlijkse percentage sinds 2021. Deze groei werd aangedreven door de sterke consumptie van huishoudens, die steeg met 4,8% j-o-j, en robuuste prestaties in de dienstensector en de industrie, die groeiden met respectievelijk 3,7% en 3,3%. De landbouwsector kromp echter met 3,2% als gevolg van ongunstige weersomstandigheden die van invloed waren op de oogstopbrengsten. Vooruitblikkend voorspelt het Internationaal Monetair Fonds dat de reële BBP-groei van Brazilië in 2025 zal uitkomen op een matige 2,0%, als gevolg van een strakker monetair beleid en een minder gunstig mondiaal economisch klimaat. De inflatie bedroeg 4,8% in 2024, iets boven de volledige doelzone van de Centrale Bank. De werkloosheid bedroeg 6,9% in 2024, wat wijst op een relatief stabiele arbeidsmarkt. De economische vooruitzichten van Brazilië voor 2025 wijzen op aanhoudende groei, zij het in een trager tempo. De veerkracht van Brazilië te midden van de wereldwijde beleidsonzekerheid wordt ondersteund door een gezond financieel stelsel, ruime deviezenreserves, een beperkte deviezenschuld, sterke kasbuffers van de overheid en een flexibele wisselkoers.

Handelsbetrekkingen EU-Brazilië

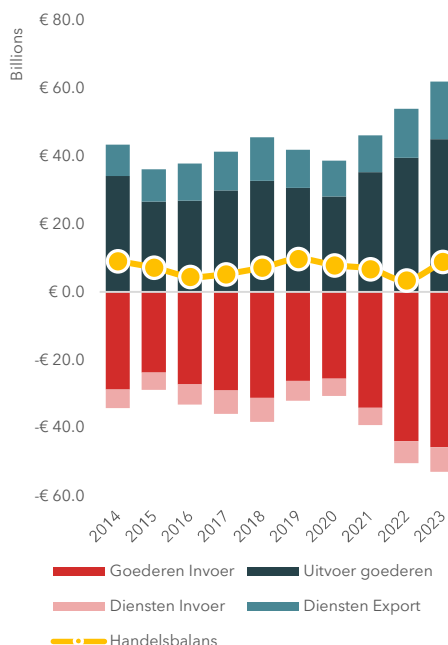
Figuur 1 hieronder geeft een overzicht van de handel tussen de EU en Brazilië in de context van de algemene handelsbetrekkingen met Brazilië. De uitvoer van de EU naar Brazilië bedroeg EUR 62 miljard in 2023, terwijl de invoer EUR 53 miljard bedroeg.¹ De EU heeft dus een handelsoverschot van EUR 9 miljard met Brazilië, dat de afgelopen tien jaar is blijven bestaan, hoewel er een klein maar terugkerend handelstekort was voor goederen en een groter overschot voor diensten. Het grootste deel van de EU-export naar Brazilië is goederenexport (73% van de EU-export naar Brazilië is goederenexport, dus 27% van de EU-export is dienstenexport). Hetzelfde geldt voor de EU-invoer uit Brazilië, maar deze is nog meer gericht op goederen (86% van de EU-invoer uit Brazilië is goedereninvoer).

Paneel B van Figuur 1 laat zien dat de EU in het algemeen een belangrijke handelspartner van Brazilië is. De EU was de grootste exporteur naar Brazilië in 2023, iets vóór China (EUR 53,2 miljard) en aanzienlijk vóór de VS (EUR 38,2 miljard). De EU was de op een na grootste importeur van Brazilië in 2023, na China, dat is uitgegroeid tot de grootste importeur van Brazilië, met EUR 117 miljard aan invoer in 2023. Andere grote handelspartners van Brazilië zijn Argentinië en Mexico. In de EU is Duitsland goed voor een kwart van alle goederenexport naar Brazilië, gevolgd door Italië en Frankrijk. Nederland, Spanje en Duitsland zijn de grootste importeurs van Braziliaanse goederen.

¹ We gaan consequent uit van het perspectief van de importeur en gebruiken importspiegelgegevens van UN COMTRADE, d.w.z. de geregistreerde invoer door handelspartners, om alle bilaterale exportstromen in te vullen. Deze aanpak wordt in het hele onderzoek toegepast om de vergelijkbaarheid en consistentie tussen landen en stromen te garanderen, met name in gevallen waar exportstatistieken onvolledig of inconsistent zijn. Het gebruik van spiegelgegevens is ingeburgerd in internationale handelsanalyses voor economieën met lage en middeninkomens en volgt internationale richtlijnen (*Internationaal Monetair Fonds, 2023; World Customs Organizations, 2015*). Bijgevolg kunnen de resulterende cijfers die in dit beknopte overzicht worden gepresenteerd, verschillen van de cijfers die worden gerapporteerd door nationale bureaus voor de statistiek, zoals het CBS in het geval van Nederland, die handelsgegevens samenstellen op basis van het binnenlandse perspectief.

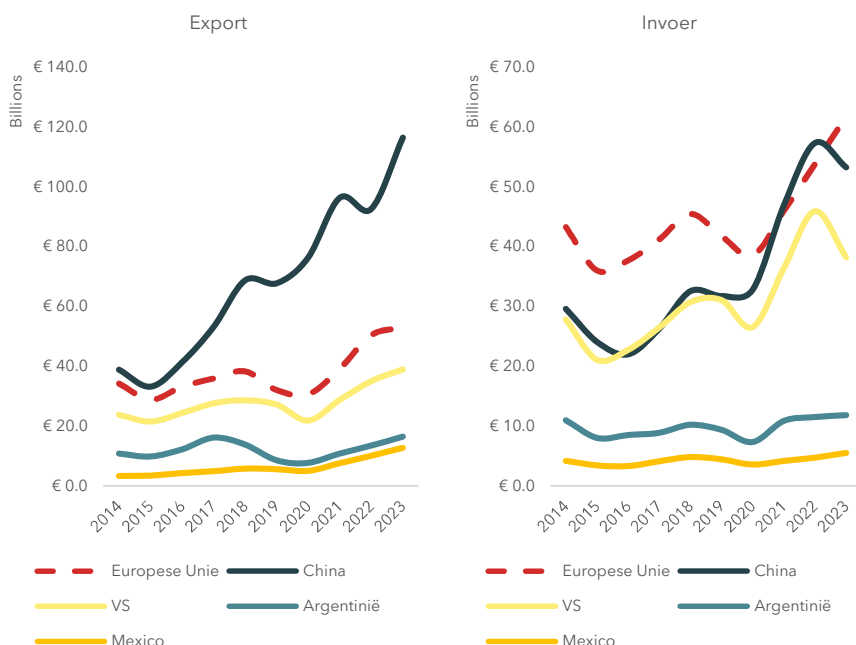
Figuur 1 EU-handel met Brazilië (Paneel A) en handel van Brazilië met andere grote partners (Paneel B)

Paneel A EU-handel met Brazilië

Paneel B

Grote handelspartners van Brazilië

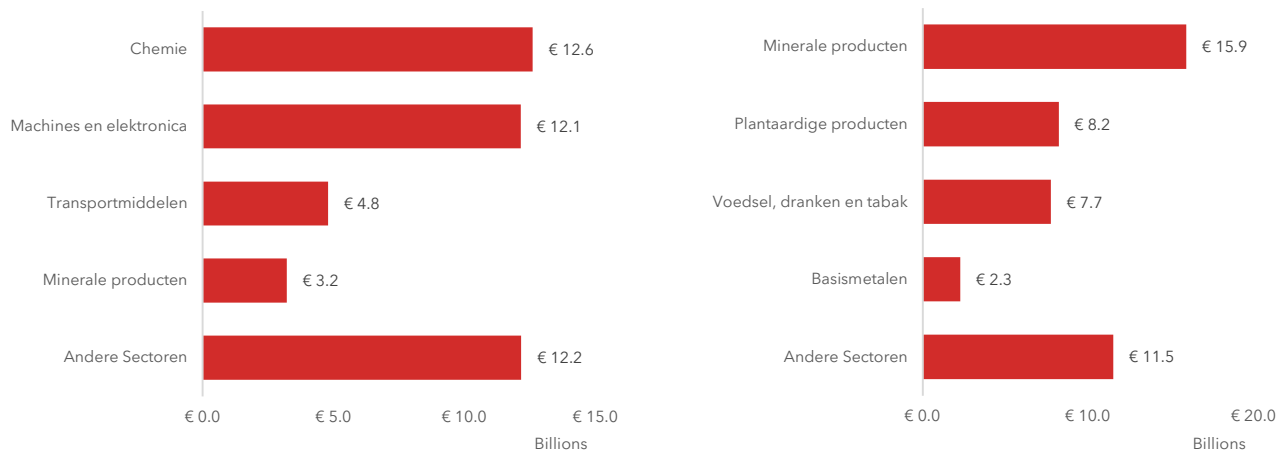
Bron: SEO Amsterdam Economics op basis van UN COMTRADE

Figuur 2 toont de belangrijkste goederenexport van de EU naar Brazilië en de belangrijkste goederenimport van de EU uit Brazilië. De top-4 productcategorieën in de goederenexport vertegenwoordigt 73% van de totale goederenexport van de EU naar Brazilië. Meer dan de helft van de totale export naar Brazilië komt voor rekening van chemicaliën (EUR 12,6 miljard, vooral farmaceutische producten en organische chemicaliën) en machines en elektronica (EUR 12,1 miljard, vooral machines, kernreactoren, stoomketels en elektrische machines). Vervoersuitrusting (EUR 4,8 miljard, voornamelijk motorvoertuigen en vliegtuigen) en minerale producten (EUR 3,2 miljard, voornamelijk minerale brandstoffen, oliën en distillatieproducten) spelen een opmerkelijke, maar aanzienlijk kleinere rol.

De top-4 invoer is goed voor 75% van de totale invoer van de EU. Hiertoe behoren Minerale producten (EUR 15,9 miljard, voornamelijk minerale brandstoffen en erts, slakken en as), die op zichzelf al de grootste importcategorie vormen en bijna dubbel zoveel waard zijn als de op één na grootste categorie, Plantaardige producten (EUR 8,2 miljard, voornamelijk oliehoudende zaden, oliehoudende vruchten en granen). Andere grote invoergroepen zijn Voeding, dranken en tabak (EUR 7,7 miljard, vooral vlees en suiker) en Onedele metalen (EUR 2,3 miljard, vooral ijzer en staal en aluminium).

Figuur 2 Voornaamste goederenuitvoer (paneel A) naar en -invoer (paneel B) uit Brazilië in 2023

Paneel A Belangrijkste EU-uitvoer van goederen naar Brazilië Paneel B Belangrijkste EU-import uit Brazilië

Bron: SEO Amsterdam Economics gebaseerd op UN COMTRADE. De hier weergegeven industrieën zijn HS2-cijferige productcategorieën. Productgroepnamen zijn vereenvoudigd voor de leesbaarheid in de grafiek. Onedele metalen verwijst naar onedele metalen en artikelen van onedele metalen. Voedsel, dranken en tabak omvat bereide voedingsmiddelen, dranken, gedistilleerde dranken en azijn, evenals tabak en tabakssurrogaten. Plantaardige producten omvat zowel onbewerkte als bewerkte plantaardige producten, terwijl Minerale producten ruwe en geraffineerde minerale grondstoffen omvat. Transportuitrusting omvat voertuigen, vliegtuigen, schepen en aanverwante transportmachines. Machines en elektronica verwijst naar machines en mechanische apparaten, elektrische apparatuur en onderdelen, evenals geluids- en video-opname- en -weergaveapparatuur en toebehoren. Chemicaliën omvat producten van de chemische of aanverwante industrieën.

Er zijn geen gegevens over de benuttingsgraad van preferenties (PUR) beschikbaar voor de handelsbetrekkingen tussen de EU en Brazilië. De PUR is een andere veelgebruikte handelsmaatstaf die het aandeel meet van de in aanmerking komende handel die aanspraak maakt op een preferentiële tariefbehandeling en die zowel de doeltreffendheid van vrijhandelsovereenkomsten als de mate waarin handelaren deze gebruiken, aangeeft. PUR-gegevens zijn echter alleen beschikbaar voor landen met bestaande overeenkomsten, wat betekent dat gegevens over het algemeen niet worden bijgehouden voor landen als Brazilië, waar geen bilaterale vrijhandelsovereenkomst met de EU bestaat, hoewel de handelspijler van de overeenkomst tussen de EU en Mercosur, waar Brazilië deel van uitmaakt, in 2024 politiek is overeengekomen, maar nog niet is geratificeerd.

Handelsbetrekkingen tussen Nederland en Brazilië

Figuur 3 hieronder vat de handel tussen Nederland en Brazilië samen in de context van de totale Nederlandse handelsbetrekkingen. In 2023 bedraagt de totale export naar Brazilië EUR 6 miljard. Ongeveer 48% van deze export bestaat uit goederen en de overige 52% bestaat uit diensten. De totale invoer in 2023 bedraagt EUR 9 miljard, bijna volledig in goederen. Nederland heeft de afgelopen tien jaar voortdurend een totaal handelstekort met Brazilië gehad, voornamelijk doordat de goedereninvoer de goederenuitvoer naar Brazilië aanzienlijk overtrof, terwijl tegelijkertijd hoogwaardige diensten naar Brazilië werden uitgevoerd.

Een deel van deze handelsstromen is wederuitvoer. Als belangrijk Europees handelsknooppunt rapporteert Nederland een hoog aandeel wederuitvoer - goederen die worden geïmporteerd, verkocht door een Nederlandse entiteit en weer geëxporteerd met weinig of geen verwerking. Deze stromen komen voor in de handelsstatistieken, maar voegen weinig binnenlandse waarde toe. In 2023 was wederuitvoer volgens schattingen van het CBS goed voor 25% van de Nederlandse export naar Brazilië.² Ook een deel van de Nederlandse import uit Brazilië, naar schatting 40%, was niet bestemd voor de Nederlandse markt maar werd wederuitgevoerd naar andere landen. Vergelijkbare cijfers zijn niet beschikbaar op EU-niveau, aangezien de meeste lidstaten in hun handelsstatistieken geen onderscheid maken tussen wederuitvoer en binnenlandse uitvoer.

Paneel B van Figuur 3 laat zien dat Brazilië over het algemeen een relatief kleine handelspartner voor Nederland is. De uitvoer van de grootste exporteurs naar Nederland is één tot twee orden van grootte groter dan de Braziliaanse uitvoer (zelfs de op drie na grootste exporteur naar Nederland, Frankrijk, voerde in 2023 EUR 36 miljard uit). Een vergelijkbaar patroon geldt voor de grootste importeurs uit Nederland.

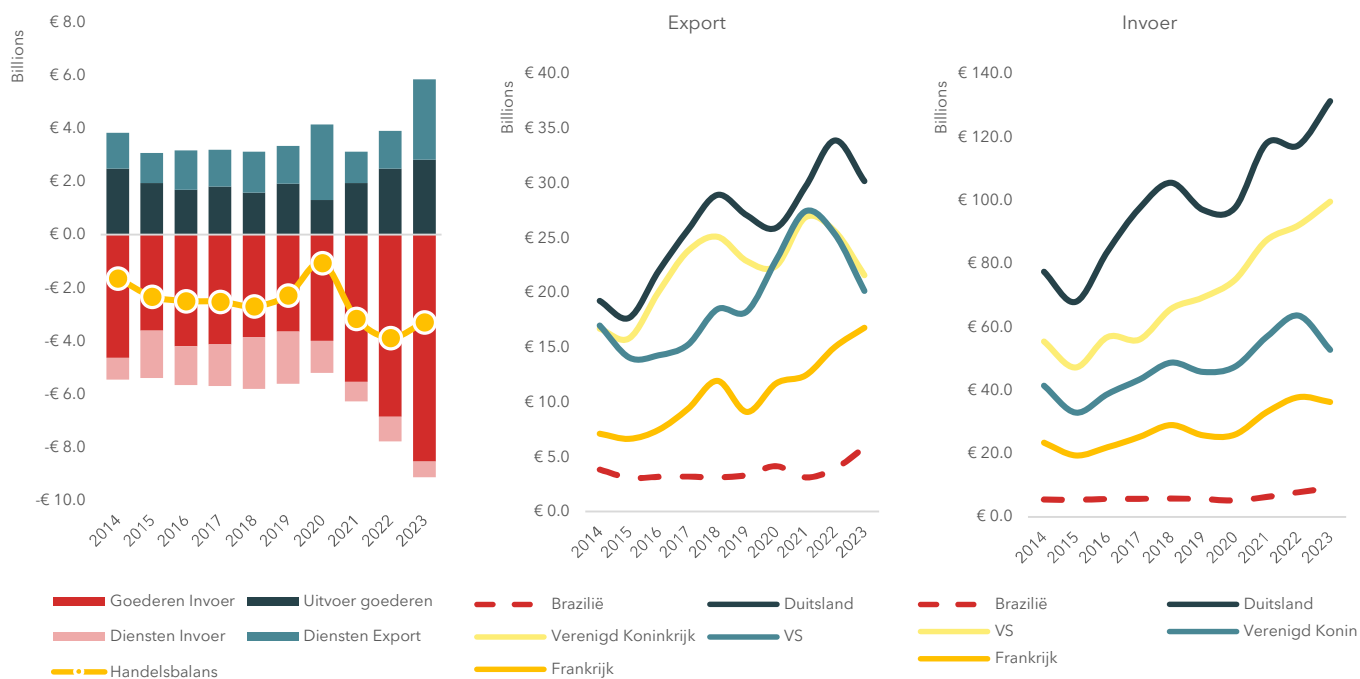
² We maken gebruik van invoer-spiegelgegevens van UN COMTRADE, die kunnen afwijken van de gegevens van het CBS. Voor de context geven we ook beschikbare CBS-schattingen van wederuitvoer om de omvang van het Rotterdamse effect te illustreren.

Figuur 3 Nederlandse handel met Brazilië (Paneel A) en andere grote handelspartners (Paneel B)

Paneel A NL handel met Brazilië

Paneel B

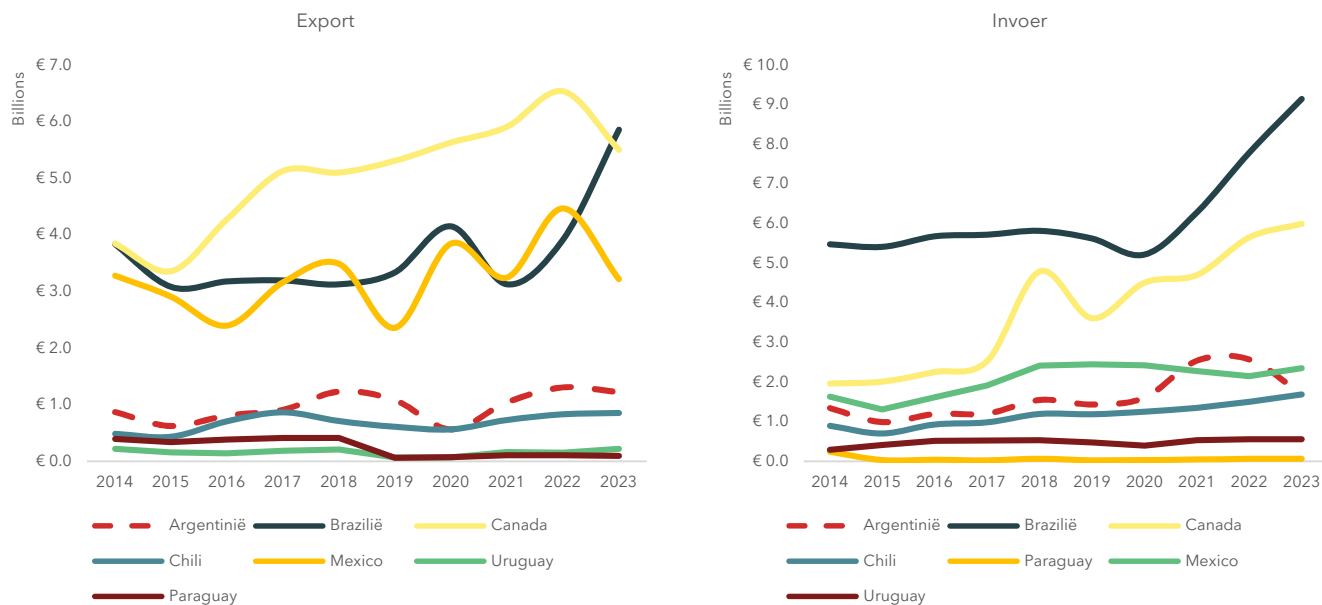
Andere grote handelspartners van Nederland

Bron: SEO Amsterdam Economics op basis van UN COMTRADE.

Figuur 4 laat verder zien dat van de zeven landen die in dit onderzoek zijn geanalyseerd, **Brazilië de grootste handelspartner van Nederland is, bijna net zo groot als Canada.** Zowel de Nederlandse export naar als import uit Brazilië is vele malen hoger dan die met Argentinië, Mexico en Chili, en aanzienlijk hoger dan de handel met Uruguay en Paraguay.

Figuur 4 Nederlandse handel met verschillende Latijns-Amerikaanse landen en Canada

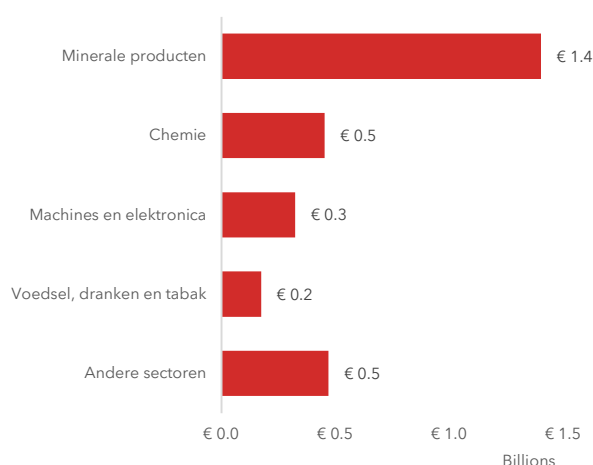
Bron: SEO Amsterdam Economics op basis van UN COMTRADE.

Figuur 5 hieronder toont de top Nederlandse goederenexport naar Brazilië, evenals de top Nederlandse import uit Brazilië. Deze toplijsten komen ongeveer overeen met de patronen die hierboven zijn gedocumenteerd voor de totale handelsrelatie tussen de EU en Brazilië. Aan de exportzijde zijn de grootste exportcategorieën naar Brazilië Minerale producten (EUR 1,4 miljard, vooral geraffineerde olieproducten) en Chemicaliën (EUR 0,5 miljard, vooral farmaceutische producten en organische chemicaliën). Machines en elektronica (EUR 0,3 miljard) en voedingsmiddelen, dranken en tabak (EUR 0,2 miljard) staan ook in de top v4 van grootste exportcategorieën, maar spelen een kleinere rol. Samen zijn deze categorieën goed voor 83% van de Nederlandse export naar Brazilië.

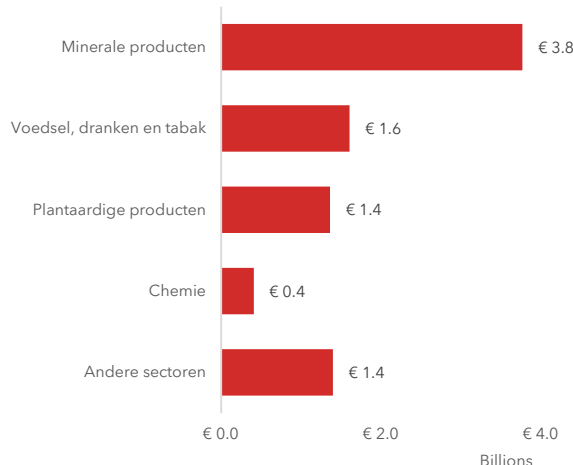
Nederland importeert voornamelijk Minerale Producten (EUR 3,8 miljard, voornamelijk ruwe olie en geraffineerde olieproducten) uit Brazilië. Op kleinere, maar significante, schaal importeert het land ook Voedsel, Dranken en Tabak (EUR 1,6 miljard, voornamelijk koffie, rundvlees en tabak) en Plantaardige Producten (EUR 1,4 miljard, voornamelijk sojabonen en sojakoeken) en Chemicaliën (EUR 0,4 miljard, voornamelijk organische chemicaliën). Deze topinvoer is goed voor meer dan 84% van de totale goederenuitvoer en -invoer tussen Nederland en Brazilië.

Figuur 5 Belangrijkste Nederlandse goederenexport (paneel A) naar en import (paneel B) uit Brazilië in 2023

Paneel A Top NL goederenuitvoer naar Brazilië

Paneel B Top NL goederenimport uit Brazilië

Bron: SEO Amsterdam Economics gebaseerd op UN COMTRADE. De hier getoonde industrieën zijn gegroepeerde HS2-cijferige productcategorieën. Door de gekozen databron, het classificatieniveau en het mogelijke 'Rotterdam-effect' dat niet in de data is verwerkt, kunnen de meest verhandelde productgroepen afwijken van de productgroepen die bijvoorbeeld door het CBS worden gerapporteerd. Productgroepnamen zijn vereenvoudigd voor de duidelijkheid in de visualisaties. Voedsel, dranken en tabak omvat bereide voedingsmiddelen, dranken, gedistilleerde dranken en azijn, evenals tabak en tabakssurrogaten. Machines & elektronica verwijst naar machines en mechanische apparaten, elektrische apparatuur en onderdelen, en geluids- en videorecorders, opnameapparatuur en hun accessoires. Chemische producten omvat producten van de chemische of aanverwante industrieën. Minerale producten omvat zowel ruwe als verwerkte minerale materialen. Plantaardige producten omvat zowel ruwe als verwerkte goederen op basis van planten.

Handel in kritieke grondstoffen

De EU importeert kritieke grondstoffen uit Brazilië, voornamelijk koper, maar het land blijft over het algemeen een minder belangrijke bevoorradingspartner. Voor de EU bedroeg de invoer van CRM uit Brazilië EUR 4 miljard in 2023, wat neerkomt op bijna 8% van alle EU-invoer uit Brazilië in dat jaar. Deze invoer was goed voor 2,3% van de totale CRM-invoer van de EU uit de wereld, waardoor Brazilië een vrij kleine bevoorradingspartner is. De EU importeert voornamelijk CRM uit Brazilië dat als strategisch wordt geclassificeerd (92% van alle CRM-invoer uit Brazilië is strategisch). Meer dan de helft van deze materialen bestaat uit koper, dat doorgaans wordt gebruikt in elektrische bedrading en onderdelen in hernieuwbare energiesystemen en elektrische voertuigen, waardoor het belangrijk is voor de overgang naar groene energie en elektrificatie. Andere belangrijke groepen zijn nikkel, niobium, bauxiet/aluminiumproducten en siliciummetalen. De CRM-invoer van de EU uit Brazilië is groter dan die van de VS (EUR 1,5 miljard) en China (EUR 3,6 miljard) (zie Figuur 6 hieronder).

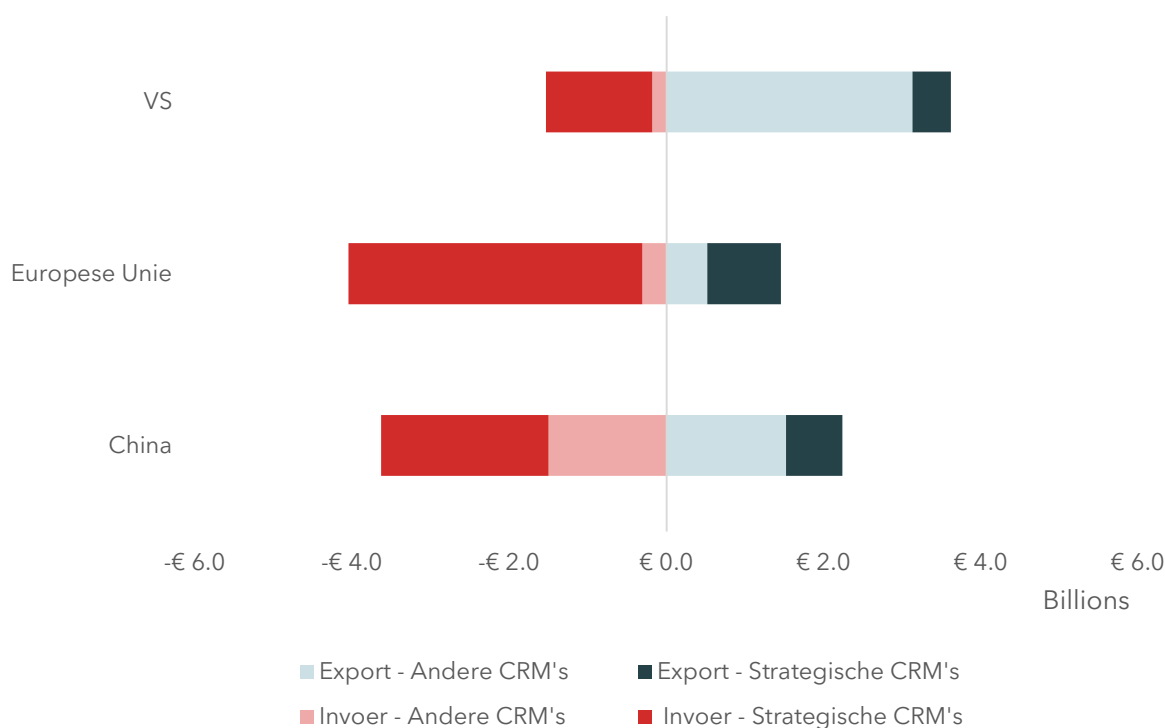
De EU exporteert ook enkele CRM-producten naar Brazilië (EUR 1,5 miljard in 2023, of iets meer dan 2% van alle EU-uitvoer naar Brazilië in 2023), voornamelijk fosfaatgesteente en bauxiet/aluminiumproducten. Deze EU-export vertegenwoordigde 0,4% van de totale EU-export van CRM naar de wereld.

De handel in CRM vertegenwoordigt iets meer dan 1% van de totale Nederlandse handel met Brazilië (zie Bijlage A). De CRM-export naar Brazilië bedroeg in 2023 EUR 64 miljoen (voornamelijk fosfaatgesteente), terwijl de import uit Brazilië EUR 110 miljoen bedroeg (voornamelijk nikkel en niobium). Beide handelsstromen waren minder dan 0,5% van alle Nederlandse import en export van CRM van en naar de wereld, waardoor Brazilië een kleine handelspartner in CRM is voor Nederland. Bijlage A toont verder een gedetailleerde uitsplitsing per CRM-categorie voor Nederland en voor China, de VS en de EU.

Box 1 Achtergrond EU Wet Kritische Grondstoffen

De Wet Kritische Grondstoffen (Wkcz), aangenomen als Verordening (EU) 2024/1252, is een belangrijke EU-verordening die moet zorgen voor een veilige, betaalbare en duurzame aanvoer van kritieke grondstoffen (CRM's) die van vitaal belang zijn voor de groene en digitale transitie. De verordening stelt doelen voor winning, verwerking en recycling in de EU, vereenvoudigt vergunningen, ondersteunt strategische projecten, volgt toeleveringsketens en stimuleert circulariteit. Als onderdeel van de industriële strategie van de EU pakt het de afhankelijkheid van Europa van niet-EU-landen aan voor materialen die worden gebruikt in batterijen, windturbines, halfgeleiders en andere essentiële technologieën. De CRMA identificeert 34 kritieke materialen, waarvan er 17 van strategisch belang zijn, zoals lithium, kobalt en zeldzame aardelementen. Deze worden geclassificeerd op basis van economisch belang en leveringsrisico's, vaak als gevolg van buitenlandse concentratie. Strategische materialen, die van cruciaal belang zijn voor technologieën zoals hernieuwbare energie en digitale infrastructuur, krijgen prioriteit bij snellere vergunningen, investeringen en toezicht om de kwetsbaarheid van de toeleveringsketen te verminderen en de industriële veerkracht van de EU te versterken.

Figuur 6 Export en import van CRM door grote economieën van en naar Brazilië in 2023

Bron: SEO Amsterdam Economics op basis van UN COMTRADE data. De lijst met kritieke (en als strategisch bestempelde) grondstoffen is afkomstig uit Verordening (EU) 2024/1252, en de toewijzing aan de overeenkomstige handelscodes is gebaseerd op de studie van het GCO uit 2023 *Trade codes of non-food, non-fuel raw materials and their products* (Bijlage I en II). De materialen omvatten zowel grondstoffen in de mijnbouwfase (zoals erts en concentraten) als producten in de verwerkingsfase (zoals oxiden, legeringen en geraffineerde verbindingen).

Gebleken comparatieve voordelen op de wereldmarkt en de EU-markt

Tabel 1 tot en met Tabel 3 hieronder toont de Revealed Comparative Advantages (RCA's) van Brazilië en verschillende andere landen voor verschillende productgroepen op verschillende exportmarkten. RCA's zijn gebruikelijke indicatoren voor de sterkte van de export. Specifiek wordt het aandeel van een bepaald product in de exportportefeuille van een land met een specifieke partner of groep partners vergeleken met het gemiddelde aandeel van de wereldexport van dat product naar de partner. Een land wordt geacht een comparatief voordeel te hebben in het exporteren van een product als zijn RCA-index hoger is dan 1, wat aangeeft dat het het product intensiever exporteert dan het wereldwijde gemiddelde. Vermoedelijk weerspiegelt deze hogere relatieve exportintensiteit onderliggende kenmerken die de exportsterkte bepalen, zoals verschillen in productiviteit bij de productie van een bepaald product. Aangezien productiviteitsverschillen doorgaans moeilijk rechtstreeks waarneembaar zijn, zijn RCA's een spaarzame indicator van het concurrentievermogen van de export die kan worden berekend op basis van waargenomen handelsgegevens.

Tabel 1 laat zien dat de comparatieve voordelen van Brazilië vooral te vinden zijn in landbouwproducten en natuurlijke hulpbronnen zoals mineralen, hout en houtproducten, en metaal. Dit geldt zowel voor de export naar de wereld als geheel als naar de EU-27 en Nederland. Voor de EU-27 en Nederland komt dit grotendeels overeen met de huidige waargenomen handelspatronen waarin deze productgroepen ook de belangrijkste exportproducten van Brazilië naar de EU-27 en Nederland vormen. Tabel 1 laat ook zien dat Brazilië een relatief hoge RCA heeft voor de uitvoer van dierlijke producten naar de wereld, maar niet naar de EU-27 - d.w.z. ondanks de relatief hoge Braziliaanse uitvoerintensiteit van dierlijke producten naar de wereld, wordt dit niet weerspiegeld in de handel met de EU-27.

Tabel 1 RCA's van Braziliaanse export naar de wereld, de EU en Nederland

Reporter:	BRA		
Partner:	Wereld	EU-27	NLD
Dierlijke producten	3.68	0.87	1.80
Plantaardige producten	6.82	4.89	2.95
Voedingsproducten	3.34	4.54	4.06
Mineralen	6.43	14.33	7.12
Brandstoffen	1.46	2.47	1.95
Chemicaliën	0.36	0.30	0.43
Kunststoffen en rubber	0.35	0.17	0.09
Huiden, vellen en leer	0.65	1.03	0.24
Hout en artikelen van hout	2.20	2.13	2.75
Textiel en kleding	0.33	0.05	0.03
Schoeisel	0.45	0.48	0.20
Werken van steen, glas en keramiek	0.37	0.38	0.10
Metalen	0.91	0.79	1.61
Machines en elektrische apparatuur	0.21	0.19	0.02
Transportmaterieel	0.50	0.21	0.27
Diverse vervaardigde artikelen	0.10	0.11	0.06

Bron: SEO Amsterdam Economics gebaseerd op UN COMTRADE en WITS

Tabel 2 en Tabel 3 vergelijken de RCA's voor Brazilië met een steekproef van andere landen. Tabel 2 doet dit voor de export naar de wereldmarkt, terwijl Tabel 3 dit specifiek doet voor de export naar de EU-27. Nederland deelt RCA's met Brazilië voor dierlijke, plantaardige en voedingsproducten wanneer gekeken wordt naar de export naar de wereldmarkt, maar voor de export naar de EU-27 heeft alleen Nederland een RCA voor de export van dierlijke producten. Over het geheel genomen zijn de RCA's van Brazilië echter iets hoger dan die van Nederland, wat duidt op een hogere relatieve exportintensiteit in deze productgroepen. Omgekeerd heeft Nederland ook enkele RCA's in productgroepen waarin Brazilië geen RCA heeft. In het geval van landbouwproducten en voedingsmiddelen kunnen de gezamenlijke hoge RCA's voor Nederland en Brazilië het gevolg zijn van een vergelijkbare relatieve exportintensiteit in identieke goederen, maar dat hoeft niet het geval te zijn.

Als we naar de onderliggende gegevens kijken, zien we dat de export op goederenniveau vooral verschilt voor Brazilië en Nederland, waarbij Brazilië naar een diverse wereldmarkt voornamelijk agrarische bulkgoederen zoals sojabonen, maïs, rundvlees, gevogelte, suiker en koffie exporteert, terwijl Nederland hoogwaardige verwerkte goederen zoals zuivelproducten, bloemen en planten, vlees (vooral varkensvlees), groenten en dranken exporteert, voornamelijk bestemd voor de EU-landen. Hoewel Brazilië en Nederland gemeenschappelijke RCA's hebben voor Mineralen en Brandstoffen, wordt de Braziliaanse export van mineralen gekenmerkt door ruwe grondstoffen zoals ijzererts en ruwe olie, die een diverse wereldmarkt bedienen, terwijl Nederland gespecialiseerd is in de export van geraffineerde minerale producten (zoals diesel, benzine, kerosine, LPG en aardgas), voornamelijk naar naburige EU-landen.

Tabel 2 RCA's van Brazilië en een aantal andere landen de uitvoer naar de wereld

Verslaggever:	BRA	NLD	CHN	DEU	VS
Partner:	Wereld				
Dierlijke producten	3.68	2.28	0.22	0.79	0.92
Plantaardige producten	6.82	1.73	0.27	0.37	1.18
Voedingsproducten	3.34	1.92	0.35	0.98	0.78
Mineralen	6.43	0.27	0.13	0.12	0.34
Brandstoffen	1.46	1.58	0.16	0.19	1.44
Chemicaliën	0.36	1.37	0.61	1.44	1.20
Kunststoffen en rubber	0.35	1.05	1.20	1.23	1.12
Huiden, vellen en leer	0.65	0.63	2.23	0.43	0.30
Hout en artikelen van hout	2.20	0.83	0.81	1.22	1.00
Textiel en kleding	0.33	0.76	2.37	0.69	0.36
Schoeisel	0.45	0.94	2.57	0.88	0.13
Werken van steen, glas en keramiek	0.37	0.15	0.59	0.50	0.92
Metalen	0.91	0.77	1.20	1.14	0.65
Machines en elektrische apparatuur	0.21	0.83	1.56	1.03	0.81
Vervoersuitrusting	0.50	0.53	0.72	2.00	0.85
Diverse vervaardigde artikelen	0.10	0.88	1.21	0.96	1.71

Bron: SEO Amsterdam Economics gebaseerd op UN COMTRADE en WITS

Tabel 3 RCA's van Brazilië en enkele andere landen exporteren naar de EU-27

Verslaggever:	BRA	NLD	CHN	DEU	VS
Partner:	EU-27				
Dierlijke producten	0.87	1.94	0.17	0.91	0.14
Plantaardige producten	4.89	1.94	0.20	0.51	0.59
Voedingsproducten	4.54	1.52	0.16	1.02	0.24
Mineralen	14.33	0.78	0.11	0.44	0.68
Brandstoffen	2.47	1.85	0.10	0.29	2.18
Chemicaliën	0.30	1.09	0.48	1.03	1.55
Kunststoffen en rubber	0.17	1.04	0.76	1.27	0.64
Huiden, vellen en leer	1.03	0.78	2.57	0.53	0.25
Hout en artikelen van hout	2.13	0.74	0.51	1.19	0.40
Textiel en kleding	0.05	0.87	1.94	0.85	0.14
Schoeisel	0.48	0.98	2.16	0.96	0.05
Werken van steen, glas en keramiek	0.38	0.35	0.71	0.80	1.35
Metalen	0.79	0.72	0.72	1.18	0.28
Machines en elektrische apparatuur	0.19	0.81	2.02	1.10	0.70
Vervoersuitrusting	0.21	0.42	0.64	1.43	0.54
Diverse vervaardigde artikelen	0.11	0.84	1.57	0.96	2.66

Bron: SEO Amsterdam Economics gebaseerd op UN COMTRADE en WITS

Tabel 4 vergelijkt de RCA's van Nederland op de wereldmarkt met zijn RCA's in Brazilië en in geselecteerde Latijns-Amerikaanse landen en Canada. De Nederlandse export naar Brazilië laat al een hoge concurrentiekracht zien ($RCA > 1$) in verschillende sectoren, waaronder Brandstoffen en Voedingsmiddelen. Daarnaast vertoont Nederland een sterk mondiaal concurrentievermogen ($RCA > 1$) in sectoren als Dierlijke en plantaardige producten, Kunststoffen en rubber en Chemicaliën. Deze voordelen kunnen blijven bestaan als handelsbelemmeringen verder worden afgebouwd, bijvoorbeeld door het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Mercosur. RCA's weerspiegelen echter alleen de handelsstromen en moeten worden aangevuld met inzichten in de vraag en het beleid voor een meer fijnmazige beoordeling.

Tabel 4 RCA's van Nederland naar enkele Latijns-Amerikaanse landen en Canada

Reporter:	NLD							
Partner:	World	ARG	BRA	KAN	CHL	MEX	PRY	URY
Dierlijke producten	2.28	0.28	0.42	1.33	2.12	1.72	0.03	0.21
Plantaardige producten	1.73	0.19	0.75	1.67	1.40	3.15	0.57	0.33
Voedingsproducten	1.92	1.53	2.94	0.83	2.73	2.12	9.38	0.98
Mineralen	0.27	0.15	0.31	0.03	2.95	0.38	-	0.01
Brandstoffen	1.58	4.31	3.09	3.94	0.04	1.70	0.24	4.55
Chemicaliën	1.37	1.42	1.07	1.79	2.43	2.53	0.45	0.52
Kunststoffen en rubber	1.05	0.19	0.64	0.36	0.49	0.56	0.14	0.28
Huiden, vellen en leer	0.63	0.04	0.05	0.44	0.24	0.21	0.01	0.20
Hout en artikelen van hout	0.83	0.06	0.42	0.42	2.34	0.22	0.12	0.24
Textiel en kleding	0.76	0.17	0.23	0.60	0.50	0.61	0.05	0.11
Schoeisel	0.94	0.01	0.05	1.03	0.21	0.24	0.02	0.09
Werken van steen, glas en keramiek	0.15	0.20	0.43	0.10	0.14	0.25	2.56	0.10
Metalen	0.77	0.29	0.56	0.55	0.52	1.09	0.06	0.30
Machines en elektrische apparatuur	0.83	0.40	0.65	0.91	1.05	0.50	0.24	0.53
Transportmiddelen	0.53	0.30	0.92	0.43	0.32	0.47	0.99	0.09
Diverse vervaardigde artikelen	0.88	1.62	0.74	0.67	1.40	1.09	0.50	0.73

Bron: SEO Amsterdam Economics gebaseerd op UN COMTRADE en WITS

Bijlage A Handel in kritieke grondstoffen

Tabel A.1 Handel in kritieke grondstoffen tussen Brazilië, de EU, Nederland en enkele andere grote economieën

Critical raw material group	Exports to Brazil from				Imports from Brazil to			
	China	EU	Netherlands	USA	China	EU	Netherlands	USA
Antimony	19.3	12.3	0.0	7.3	- 0.1 -	1.9 -	0.0 -	0.7
Arsenic	11.7	17.9	0.1	5.6	- 500.6 -	3.4 -	0.0 -	0.4
Baryte	11.4	7.7	0.3	1.3	- -	0.1 -	0.0 -	0.2
Bauxite/alumina/aluminium	355.5	422.2	17.9	257.9	- 120.2 -	210.7 -	12.4 -	623.0
Beryllium	2.5	4.6	0.1	2.2	- 27.0 -	14.6 -	0.3 -	38.6
Bismuth	16.0	6.5	1.3	4.7	- 63.0 -	2.7 -	0.1 -	2.6
Boron	23.7	19.6	1.9	50.4	- 128.1 -	26.9 -	0.0 -	11.8
Cobalt	30.0	19.1	0.5	9.0	- 0.0 -	5.6 -	0.0 -	1.2
Coking coal	455.4	15.2	-	1,877.2	- -	16.6 -	16.6 -	0.1
Copper	132.2	46.2	0.5	21.0	- 1,143.2 -	2,624.0 -	0.9 -	159.9
Feldspar	0.2	3.7	0.0	0.1	- 1.1 -	4.4 -	0.0 -	0.0
Fluorspar	43.8	75.8	4.0	21.5	- -	0.1 -	0.0 -	-
Gallium	0.9	0.2	0.0	0.1	- 45.8 -	29.0 -	0.0 -	83.4
Germanium	2.6	18.5	0.3	6.6	- 0.0 -	4.1 -	4.1 -	3.5
Graphite	14.1	27.3	0.3	10.9	- 0.0 -	27.6 -	0.1 -	7.0
Hafnium	0.5	1.3	0.4	1.3	- 10.5 -	0.0 -	-	-
Heavy rare earth elements	3.7	0.3	-	0.3	- -	-	-	-
Helium	44.0	0.7	0.0	262.4	- -	-	- -	0.0
Light rare earth elements	1.1	0.5	0.0	0.0	- -	1.4 -	-	-
Lithium	2.9	0.1	0.0	10.6	- 0.0 -	18.9 -	0.0 -	0.7
Magnesium	16.5	27.6	-	10.3	- 4.3 -	0.7 -	- -	15.1
Manganese	70.6	4.1	0.1	1.5	- 179.9 -	15.7 -	3.1 -	2.6
Nickel – battery grade	30.7	74.1	1.2	36.2	- 377.0 -	444.8 -	39.4 -	144.5
Niobium	-	-	-	-	- 959.2 -	255.5 -	31.8 -	137.3
Phosphate rock	756.0	303.6	34.7	645.3	- 0.9 -	9.0 -	0.1 -	2.8
Phosphorus	178.7	78.7	-	305.6	- -	-	-	-
Platinum group metals	0.8	264.9	0.0	71.2	- -	121.6 -	- -	45.3
Silicon metal	12.2	2.2	0.0	0.3	- 67.1 -	203.2 -	1.4 -	248.9
Strontium	0.0	0.7	-	-	- -	-	-	-
Tantalum	0.0	-	-	0.0	- -	-	-	-
Total, EUR million	2,237	1,455	64	3,621	- 3,628 -	4,043 -	110 -	1,530

Bron: SEO Amsterdam Economics op basis van UN COMTRADE data. De lijst met kritieke grondstoffen is afkomstig uit Verordening (EU) 2024/1252, en de mapping naar de corresponderende handelscodes is gebaseerd op de studie van het GCO uit 2023 *Trade codes of non-food, non-fuel raw materials and their products* (Bijlage I en II). De materialen omvatten zowel grondstoffen in de mijnbouwfase (zoals ertsen en concentraten) als producten in de verwerkingsfase (zoals oxiden, legeringen en geraffineerde verbindingen).